

9
Poština plačana v gotovini

Cena 3 Din

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1933/34

Poljska kri

Premijera 2. aprila 1934

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

M. BRAVNIČAR

Dežnike - nogavice

KUPITE

najugodnejše
v trgovinah tovarne

VIDMAR

LJUBLJANA: Pred Škofijo 19
Prešernova ul. 20

BEOGRAD: Kralja Milana 13

ZAGREB: Jurišičeva ul. 8

Lastni izdelki!

Ogroma izbira!

Tovarniške cene!

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 2. aprila 1934

Oskar Nedbal: „Poljska kri“

»Poljska kri« je tipična dunajska opereta. Po glasbeni vrednosti jo lahko vzporejamo z deli operetnih klasikov Johanna Strauša, Millöckerja in Suppeja. Če pa primerjamo »Poljsko kri« s katerokoli sodobno opereto, posebno še s produkti Abrahamovega peresa, se nam prikaže precejšnja razlika. Nedbal ima v sebi okus distingviranega salona, Abraham pa je že ves prežet barskega in varietetnega ozračja. Tudi če bi primerjal tehnično znanje drugega z drugim, bi odnesel palmo Oskar Nedbal. Sredstva, s katerimi je šel skladatelj »Poljske kri« na delo v lahkem žanru, niso nikjer banalna, odurna in pod ceno. Vzemimo za primero samo uvodno mazurko, oba velika valčka, vse tri zaključne aktovne točke ali začetek tretjega dejanja; vse so briljantno instrumentirane, brez nepotrebne navlake, oblikovno sijajno uravnovešene, po invenciji pa sadovi polnokrvnega glasbenika. Poleg Straußovega »Netopirja« je »Poljska kri« brez dvoma najboljšo delo te vrste. Preživela bo marsikatero Kalmanovo in Abrahamovo opereto, čeprav je konjunktura vsaj trenutno bolj naklonjena obema madžarskima skladateljema. »Poljska kri« ni bila kakor večina sodobnih operet samo sezonski uspeh, temveč ji je uspeh ostal zvest nepretrogoma od prve uprizoritve l. 1913 pa do danes. Polnih dvajset let je ta opereta repertoarna. Tekst in glasba se izpolnjujeta v učinkovit teater lahke vrste. Prezreti ne smemo libreta, ki je v tej vrsti umetnosti nadpovprečen. Z običajnimi šablonskimi operetnimi libreti, ki so iz preračunjenosti nagačeni z erotičnimi dražljaji in opolzkiimi dovtipi, nima nič sorodnega in podobnega. Temeljna ideja operete sloni celo na etičnih podstavkih, ki so bele vrane v sorodnih delih: junakinja ozdravi s pridnim delom, propadajoče gospodarstvo lahkomišljenega poljskega plemiča in mu pokaže pravo pot do trajnega blagostanja in sreče. Z zdravim

razumom in naturnim nagonom spreobrne lahkoživega plemiča ter mu vcepi veselje do dela in smiselnega življenja.

Sodobna opereta ni več komedija z glasbo, temveč popolni čutni dražljaj brez vsakih umetniških ambicij, zato bo »Poljska kri« tokrat še bolj dobrodošla kakor pred dvajsetimi leti.

Libreto sta napisala Leo Stein in Rusinja Evgenija Spero.

*

Oskar Nedbal je bil po rodu iz Tabora, rojen l. 1874. Praški konservatorij je absolviral l. 1892., kjer je bil Dvořakov učenec. Med njegove vrstnike spadata češka skladatelja Novák in Suk. Poslednji je bil z Nedbalom med glavnimi ustanovitelji znamenitega Češkega kvarteta, v katerem igra Suk še vedno drugo violino, Nedbal pa je več let igral violo, dokler ni zapustil kvarteta in se posvetil dirigentskemu poklicu. Po odhodu iz Češkega kvarteta je deloval več let na Dunaju, kjer je bil prvi dirigent dunajskega »Tonkünstler orkestra« in nekaj časa tudi dunajske »Volksopere«. (Po odhodu Aleksandra Zemlinskega v Prago.) Bivanje na Dunaju ga je nekoliko odtujilo češkemu nacionalnemu življenju, kar so mu zlasti nasprotniki radi očitali, pa čeprav je na Dunaju mnogo in častno propagiral češko glasbo. Z Dunaja je delal turneje po raznih evropskih mestih in povsod želel kot dirigent velike uspehe. Ko je bil v Ljubljani, je pripovedoval, da je imel pod svojo taktirko nad 150 različnih orkestrrov. Po prevratu je deloval Nedbal eno sezono kot dirigent romunske kraljice Marije v Bukarešti, nato pa se zopet tesneje zblizal s svojim narodom, vendar mu ni uspelo, da bi bil zavzel v Pragi mesto, ki bi ustrezalo njegovim gledališkim kvalitetam in slovesu njegovega imena. Največje uspehe je dosegel v tujini. Leta 1923. so mu poverili vodstvo bratislavskega gledališča, ki je prešlo eno leto pred njegovo tragično smrtjo pod njegovo upravo. Nedbalovo udejstvovanje v Bratislavi je brez dvoma zelo povzdignilo višino in sloves bratislavskega gledališča in koristilo razmah glasbenega življenja v tem mestu. Podjeten in agiln, kakor je bil, je napravil s tem gledališčem enomesečno gostovanje v Pragi, da bi ga uveljavil v prestolnici in da bi mu finančno opomogel. Uspeh je bil prav nasproten. Gostovanje je bilo močno deficitno in ker je bil osebno odgovoren za primanjkljaj in ni našel pri oblastih podpore in kritja, ga je ta skrb živčno popolnoma zlomila. Vzrok njegove tragične smrti v Zagrebu 24. decembra 1930. je najbrž treba iskati v tem neuspelem gostovanju bratislavske opere.

Kot skladatelj si je Oskar Nedbal pridobil več znatnejših uspehov. V svojih prvih skladbah (Orkestralni scherzo, suita »Z minulých dob«, sonata za gosli i. dr.) se je uvedel kot duhovit eklektik. Leta 1902. je nastala njegova pantomima »Hloupý Honza«, s katero je dosegel znaten uspeh. Nekoliko let pozneje je prišel na oder njegov popularni balet »Z pohádky do pohádky« (Od bajke do bajke), ki je bil izvajan, po prevratu velikokrat tudi v Ljubljani. S »Princeso Hiacinto« in »Andersenom« ni imel več tolikšnega uspeha. Največjo popularnost pa je dosegel z opereto »Poljska kri«, s katero je postal znan po vsej Evropi. Z naslednjimi dvema operetami (»Sramežljiva Barbara« in »Trgatev«) ni mogel prekositi uspeha »Poljske krvi«. Po teh operetnih uspehih in neuspehih se je vrnil spet k resnejši glasbi. Napisal je komično opero »Sedlak Jakub« (prva vprizoritev je bila l. 1922 v Brnu), ki pa ni imela posebnega uspeha.

Tako je Oskar Nedbal hodil med uspehi in neuspehi, dokler ga ni prehitela še prav v sredi dela tragična smrt v Zagrebu, kamor je prišel dirigirat svojo pantomimo »Hloupý Honza«. Pred leti smo Nedbala videli tudi v Ljubljani, kjer je dirigiral stoto predstavo »Prodane neveste«, in ostal v spominu kot dirigent svetovnega formata vsem, ki so prišli k predstavi in imeli priliko občudovati njegovo pramuzikalno nprav.

Razno

Prihodnje novitete v operi:

Opera pripravlja Leoš Janačkovo delo »Katja Kabanova«, ki je poleg »Jenufe« najboljšo dramatsko delo znamenitega češkega skladatelja. Pred par leti je bila vprizorjena z velikim uspehom tudi v Berlinu. Vsebina opere je vzeta po drami ruskega pisatelja Ostrovskega: »Nevihla«. Naslovno vlogo bo kreirala ga. Zl. Gjungjenac.

Vzporedno s tem delom se študira tudi B. Smetanova slavnostna ópera »Libuša«, ki se je doslej izvajala samo na Češkem za slavnostne prilike. Letos je prvič prestopila meje Češkoslovaške. Pred kratkim je bila z velikim uspehom izvajana v Zagrebu, v aprilu pa bo prišla prvič na slovenski oder. Naslovno vlogo Libuše bo pela ga. V. Thierry-Kavčnikova.

V Pragi je bila prošli mesec krstna vprizoritev nove moderne češke opere »Janošik«. Avtor Karl Haba (brat Alojzija Haba, propagatorja četrttonskega sistema). Janošik je znani slovaški borec za svobodo in socialne pravice svojeg naroda. Libreto je napisal Antonin Klášterski. Kritika je sprejela delo z deljenimi čustvi.

*

Znani nemški moderni skladatelj Paul Hindemith, katere-mu niso Hitlerjevci preveč naklonjeni, je dokončal svojo novo opero »Slikar Matija«. Opera ima za snov tragično usodo slikarja Matija Grünewalda. Znano še ni, kje in kedaj bo krstna vprizoritev tega dela. Pravkar bojujejo peresni boj za in proti Hindemithu, ki se je zameril tudi s tem, da je pred leti parodiral narodno pesem »Princ Evgen« in se tako »pregrešil napram svetinjam Nemškega naroda«, poleg tega pa komponira atonalno, disonance pa so produkt židovskega špekulativnega duha in niso v bistvu nemške glasbe. Za gledališča je dosedaj napisal sledeča dela: enodejanke »Nuš-Nuši«, »Sancta Suzana«, »Morilec žena«, skeč »Tja in nazaj«, pantomima »Demon« in celo večerno opero »Cardillac«.

*

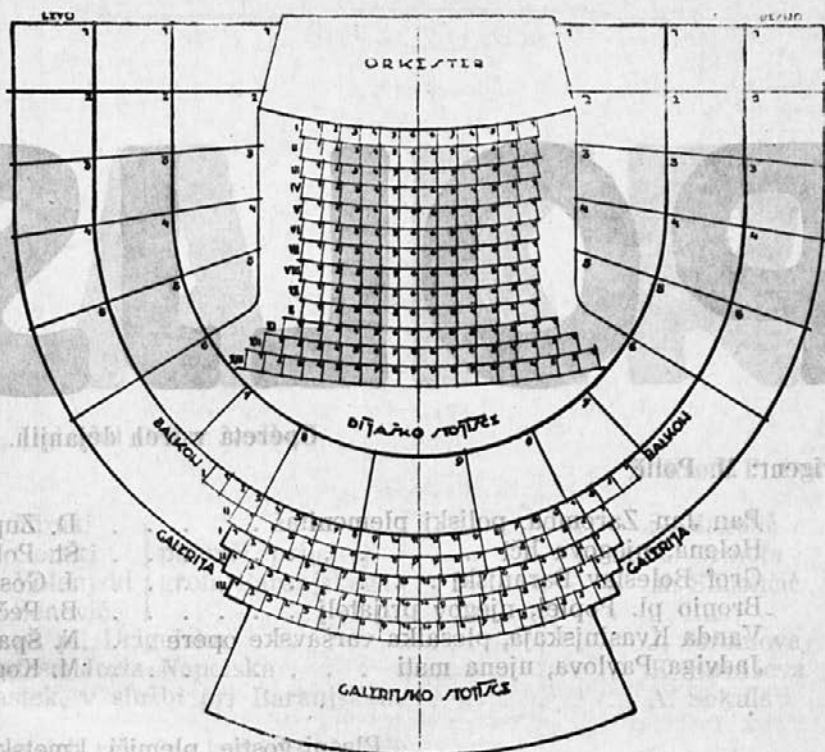
V Rimu je bila premiera nove italijanske opere »Plamen«, delo znanega skladatelja Ottorina Respighija. Tekst za to opero je napisal Claudio Guastalla. Rimska kritika je bila z delom izredno zadovoljna.

*

V zapuščini skladatelja priljubljenih pesmi in romantičnih klavirskih skladb Adolfa Jensena so našli opero »Turandot«, ki je baje velike glasbeno-dramatske vrednosti. Pozabljeno opero, za katero je napravil že pred več desetletji klavirski izvleček W. Kienzl, bodo sedaj izvajali prvič v radiju, pozneje pa na nekaterih nemških odrih.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

Kaj je lepota, katera osvaja, očara smrtnika od najnižjih delavskih vrst, do mnogočnih kron, pres'olov?

Lepota je najkrajšja cvetlica, s katero more mati priroda obdariti ženo, katere sveta dolž ost je, vzgajati in negovati to cvetlico.

Kako se neguje, vzgaja ta divna cvetlica? Ne mogoče z raznimi pudri, suhimi, mastnimi šminkami: nasprotno, tisto je pokončevanje prave lepote. Lepota rabi pravih

sočnih, vegetalnih tvarin, katere delujejo, hranijo, ne pa susijo. Za zvečer uporabljajte **Uran kremo** mastno, zjutraj izperite z ml. čno vodo ter z **Uran Zoraida milom**. nakar takoj namažite z **Uran Zoraida kremo** dnevno, nato z **Uranovim Zoraida pudrom**, ki je lahek, nedolžen, kakor prašek cvetlice. Ne samo, da lice po masaži z **Uran kremo** nočno, **Zoraido kremo** dnevno ter **Zoraida**

pudrom, postane divno, cvetoče, mladostno, iz kateraga diši kipeče z/travje, ampak ta edinstveni preparat naredi kožo baržunasto, mehko, marmornato gladko.

Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, ter Uran Zoraida milo so edina nedosegljiva polepsala moderne žene, vsled tega bi morali **Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, Uran Zoraida puder in Uran Zoraida milo**, krasiti njeno psiho.

Parfumerija Uran, Ljubljana

POLJSKA KRI

Dirigent: M. Polič.

Opereta v treh dejanjih. Spisalo Jan Stein. Uglasbil Oskar Nedbal.

Režiser: P. Golovin.

Pan Jan Zaremba, poljski plemenitaš	D. Zupan
Helena, njegova hči	Št. Poličeva
Grof Boleslav Baranjski	J. Gostič
Bronio pl. Popiel, njegov prijatelj	B. Peček
Vanda Kvasinjskaja, plesalka varšavske opere	N. Španova
Jadвига Pavlova, njena mati	M. Kogejeva

Pl. Mirski	} plemiči, prijatelji } grofa Baranjskega	S. Magolič
Pl. Gorski		A. Drmota
Pl. Volenjski		M. Simončič
Pl. Senovič		J. Rus
Gospa pl. Drigulska		J. Jeromova
Kontesa Jozia Napolska		K. Strniševa
Vlastek, v službi pri Baranjskem		A. Sekula

Plesni gostje, plemiči, kmetsko ljudstvo, dekle, godci, rubežna komisija, lakaji.

Prvo dejanje se vrši v Varšavi pred pustom na poljskem posestvu grofa Baranjskega »Krasnovola«. — Tretje dejanje se vrši v poznem poletju istega leta.

Kožuh ge. Španove je posodil za nastanitev v bližini Mestni trg.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Začetek ob 20.

Konec ob 23.

Parter: Sedeži I. vrste	Din	42—
II. - III. vrste		37—
IV. - VI. "		33—
VII. - IX. "		28—
X. "		26—
XI. "		26—
Lože Lože v parterju		140—
I. reda 1-5		140—
6-9		160—

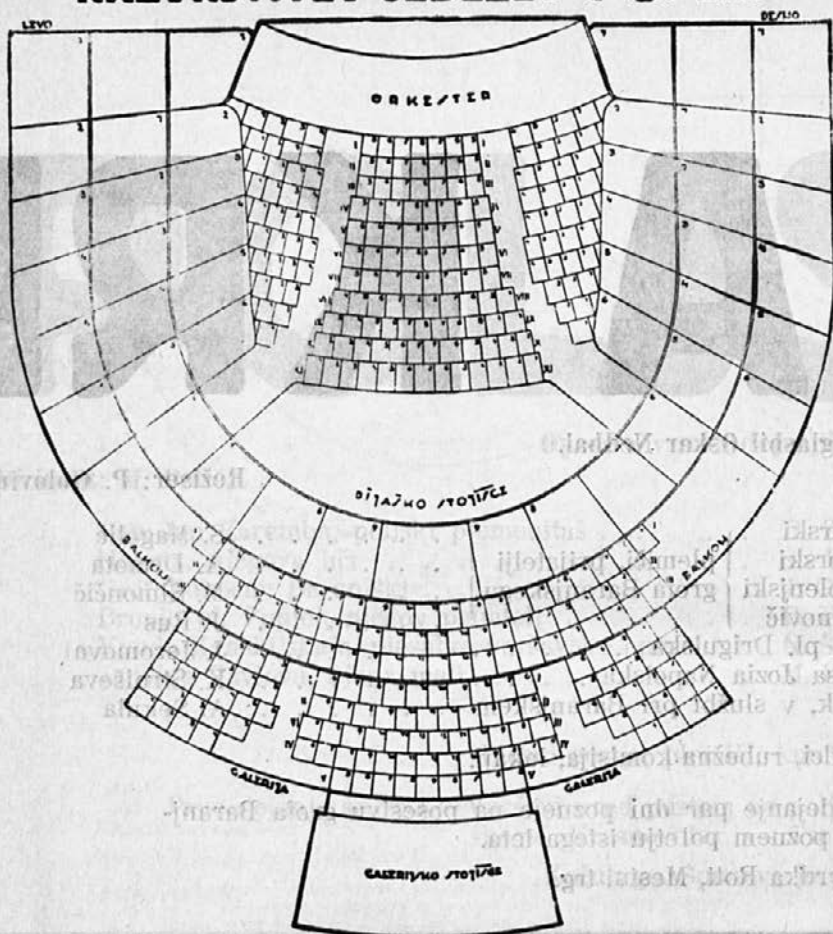
Dodatni ložni sedenja	Din	22—
I. redu		27—
Balkon: I. vrste		27—
II. "		23—
III. "		18—
I. balkon		20—
II. "		10—

Galerija: Sedeži I. vrste	Din	14—
II. "		13—
III. "		13—
IV. "		10—
V. "		10—
Stojišče		3—
Dijaško stojšče		7—

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni. Predpisana taksa za posrednika. Opnem je vračunana v cenah! Opnem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Po predstavi

v kavarno

NEBOTIČNIK

Dnevno koncert popoldan in
zvečer do 1 1/2 ure zjutraj

Pivo - Izbrana vina

Topla in mrzla jedila

Priporoča se Vam

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA D. D.
V LJUBLJANI

za zavarovanje

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče, nesreč i. t. d. na zgradbah, opremi, tvornicah, avtomobilih kot tudi na lastnem telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ulica 12

Telefon števil. 2176 in 2276

Knjigarna

Učiteljske tiskarne v Ljubljani

Francišškanska ul. 6

Podružnica:

Maribor
Tyrševa ulica 44

Ima v zalogi vse slovenske leposlovne, znanstvene in šolske knjige, mnogo hrvatskih, srbskih, francoskih, angleških, italijanskih del ter velika izbira nemških leposlovnih in znanstvenih knjig. Razna učila za šolo in dom. Naroča vse jugoslovanske, slovanske, nemške, francoske, angleške in italijanske revije. Velika izbira muzikalij za vse instrumente kakor tudi klavirskih izvlečkov za petje in klavir. Velika izbira modnih časopisov.

**Samozavesten,
prikupen nastop
na družabnih prireditvah**

edinole v

PEKO

čevlju

